

PASTORALE
PASTORAL LETTERS

Cuvânt pastoral la Sărbătoarea Nașterii Domnului

† LAURENȚIU,

DIN MILA LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL SIBIULUI ȘI MITROPOLITUL ARDEALULUI

*Iubitului nostru cler, cinului monahal
și drept-credincioșilor creștini,
har, milă și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, arhieresti binecuvântări!*

*Să mergem, dar, până la Betleem, să vedem cuvântul acesta
ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut. Și,
grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe
Prunc, culcat în iesle.” (Lc. 2, 15)*

Iubiții mei fi duhovnicești,

Ca în fiecare an, la Praznicul cel Mare al Nașterii Domnului, inimile noastre sunt copleșite de mare bucurie duhovnicească. Totul este plin de lumină, totul este împodobit pentru marea sărbătoare a venirii lui Dumnezeu la noi. Ploaie de daruri se revarsă peste noi. Ne cercetează pe noi, de Sus, Mântuitorul nostru, *Răsăritul răsăriturilor, Soarele dreptății*, Care vine în lumea noastră pentru a ne mântui pe noi, pentru a ne lumina viețile, pentru a da sens vieții noastre, pentru ca noi să ne împărtășim de mila Sa nesfârșită și de dragostea Sa jertfelnică.

Ca și magii și păstorii de odinioară, și noi, astăzi, în grabă și cu suflete sincere și curate, venim la biserică, la *tainicul Betleem*, căutând Pruncul Ceresc, singura și adevărata noastră bucurie în această lume. Alergăm la biserică pentru că vrem să-L aflăm, să-L vedem pe El și Lui să ne închinăm cu darurile inimilor noastre; Lui să Îi împărtășim durerile inimilor noastre și să Îi cerem ajutorul. Știm că în biserică, acest *Betleem duhovnicesc*, „*Casă a Pâinii*” cerești, sufletele noastre se vor umple de mângâiere și bucurie, și împreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur vom putea exclama: „*Taină străină și minunată vedem! Îngerii cântă, Arhanghe-*

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

lii psalmodiază, Heruvimii înalță imnuri, Serafimii proslăvesc. Toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ și pe om în ceruri, pe Cel de sus, jos, din pricina tainei întrupării, pe cel de jos, sus, din pricina iubirii de oameni. Astăzi Betleemul calcă pe urmele cerului. În locul stelelor primește pe îngeri cântând, în locul soarelui face loc Soarelui dreptății. Nu ne întrebăm cum, căci unde vrea Dumnezeu se biruiește rânduiala firii. A voit, a putut; S-a pogorât, a mântuit” [Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântare la Nașterea lui Hristos*, PG 56, 385AB. Traducerea românească în: Sfântul Ioan Hrisostom, *Cuvântări la praznice împărătești*, trad. de Pr. D. Fecioru, București, 1942, p. 25].

Astăzi, în lumina credinței, putem înțelege minunea Betleemului de acum 2000 de ani și lucrarea ei mântuitoare, pe care o actualizăm continuu în *tainicul Betleem al Bisericii și în Betleemul ascuns al inimilor noastre*. Doar dacă ne deschidem inimile, ca păstorii și magii, vom cunoaște și vom simți că, în marea Lui iubire, Dumnezeu S-a întrupat și S-a îmbrăcat cu trupul nostru stricacios, pentru ca să „*prefacă necinstea în cinste, să ne îmbrace cu slavă pe noi, cei lipsiți de slavă...*” [*Ibidem*, p. 52.] Doar în Biserică putem înțelege de ce Dumnezeu cel Atotputernic a vrut să mântuiască lumea în acest mod paradoxal, venind El Însuși la fapturnile Sale care se depărtaseră de El, de ce a ales El acest mod tainic de a vorbi cu zidirea Sa, de a o curăța și de a o sfinți asumându-Și-o total, îmbrăcându-Se cu firea făpturii mâinilor Sale. Dumnezeu cel Atotputernic, Cel negrăit, Cel neajuns, Cel necuprins și Cel mai presus de toate ar fi putut mântui lumea și pe om doar printr-un singur cuvânt, așa cum spune psalmistul: *El a zis și s-a făcut, El a poruncit și s-a zidit* (Ps. 32, 9). Dar în iubirea Lui negrăită și plină de delicatețe, Dumnezeu nu a vrut să ne mântuiască cu forța, nu a vrut, printr-o simplă poruncă, să ne atragă la Sine fără voia noastră, silindu-ne astfel libertatea. De aceea, El a ales acest mod paradoxal și tainic de a ne vorbi, de a ne învăța, de a ne sfinți venind în lumea noastră în chipul smerit al unui Prunc, născut dintr-o Maică Fecioară. Nu a venit cu toate oștile Sale cerești, nu a venit să Își arate atotputernicia, ci iubirea nemărginită, smerenia adâncă și mila Sa nespasă. Un Prunc dumnezeiesc născut în sărăcie este Dumnezeu nostru plin de delicatețe, Care nu vrea să ne răpească nouă cinstea care I se cuvine Lui, Care nu dorește să intre cu forța în viața noastră, Care stă la ușă și bate așteptând ca iubirea noastră să răspundă iubirii Lui.

Doar în Biserică putem înțelege Taina Betleemului și faptele minunate petrecute în el, și anume: Dumnezeu este acum între oameni printr-o Maică Fecioară! „*Minunea Betleemului mă înspăimântă*”, exclamă Sfântul Ioan Gură de Aur, „*Că a născut Fecioara astăzi, o știi! Că L-a născut pe Dumnezeu, Cel mai presus de timp, o cred! Dar chipul nașterii am învățat să-l cinstesc în tăcere și am primit ca prin cuvinte să nu-l iscodesc. Când e vorba de Dumnezeu, nu trebuie să căutăm la firea lucrurilor, ci să credem în puterea Celui care le săvârșește. Lege a firii este*

ca să nască femeia măritată, dar lucru mai presus de fire este ca să nască fecioara ce nu știe de nuntă și să rămână fecioară. Să se cerceteze, dar, cele după fire, iar cele mai presus de fire să se cinstească în tăcere. Nu ca pe un lucru de care trebuie să fugim, ci ca pe un lucru tainic și vrednic de cinstit prin tăcere” [Ibidem, p. 51].

Mântuitorul nostru nu S-a născut ca un simplu om, ci ca un om unit cu Dumnezeu și se cuvenea, astfel, Dăruitorului sfințeniei noastre să Se nască printr-o naștere curată și sfântă. „Dacă S-ar fi născut dintr-o căsătorie obișnuită, spune același mare părinte al Bisericii, minciună s-ar fi socotit de mulți dumnezeirea Lui. Acum însă, pentru asta Se naște din Fecioară, iar prin naștere păstrează neschimbat pântecul Fecioarei, păstrează și fecioria nepăgubită, pentru ca felul străin al nașterii să-mi fie pricinuitor de mare credință” [Ibidem, p. 53].

Iubiți credincioși,

Mântuitorul Iisus Hristos este prezent în Biserica Sa până la sfârșitul veacurilor. Prin Sfintele Evanghelii El ne împărtășește viața Sa, prin sărbători El ne face contemporani cu evenimentele vieții Sale, iar prin Sfintele Taine El ne dăruiește însăși viața Trupului Său îndumnezeit. Astfel, chiar dacă fizic și geografic, Betleemul Iudeii, această localitate al cărei nume înseamnă Casa Pâinii, rămâne departe de noi, totuși duhovnicește, la fiecare Sfântă Liturghie, *proscomidiarul* devine un nou *Betleem ceresc*, în care Hristos-Pruncul Se află pe Sfântul Disc sub chipul Sfântului Agneț, alături de Maica Fecioară, alături de cetele îngerilor și ale sfinților Săi și alături de credincioșii vii și adormiți. El este prezent prin fiecare act al Sfintei Liturghii, și această prezență crește treptat până la momentul epiclezei, când darurile de pâine și vin, prin lucrarea Sfântului Duh, se vor preface în Trupul și Sângele Său.

Săvârșind Proscomidia, pregătind darurile de pâine și vin pe care credincioșii le aduc la Sfântul Altar, preotul reprezintă pe Sfântul Disc, ca într-o icoană, nașterea Mântuitorului. Toate actele Proscomidiei sunt puse în legătură cu evenimentele nașterii Domnului. Astfel, scoaterea agnețului din prima prescură semnifică nașterea din Preacurata Fecioară, punerea steluței peste cinstitele Daruri simbolizează steaua care s-a arătat magilor, acoperămintele folosite la Proscomidie vorbesc despre înfășurarea în scutece a Pruncului Mântuitor, iar tămâierea Darurilor semnifică aducerea darurilor de aur, smirnă și tămâie de către magi.

Icoana Betleemului, descoperită tainic în ritualul Proscomidiei, ne ajută să ne pregătim să Îl primim pe El întreg, cu preacinstit Trupul și Sângele Său, în Sfânta Împărtășanie. Toată Sfânta Liturghie nu este o simplă istorisire a ceea ce a făcut Hristos în trecut pentru noi, ci este icoana și prezența lui Hristos lucrător în viața noastră. În Sfânta Liturghie trecutul devine prezent, în perspectiva viitorului eshatologic. Hristos este alături de noi. Ne vorbește prin cuvântul Evangheliei, ne împărtășește viața Lui, ne prilejuiește să o retrăim împreună cu El într-o manieră unică și perso-

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

nală și de aceea ne umplem de bucurie negrăită la toate praznicele împărătești, căci El Însuși este Cel care ne dăruiește, prin împărțășire cu Preacuratele Taine, bucuria și fericirea vieții Sale noi din Trupul Său îndumnezeit [Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova, 1986, p. 113].

Iubiți credincioși,

Numai participând la Sfânta Liturghie și împărțășindu-ne cu vrednicie cu Sfintele Taine, sufletul fiecărui credincios devine un *tainic Betleem*, în care Se naște, crește și Se hrănește Pruncul Ceresc. Acolo, în camera cea mai adâncă a inimii noastre, este sălășluit Domnul Hristos prin Taina Sfântului Botez, și de această comoară negrăită pe care o purtăm în vasele noastre de lut devenim conștienți doar atunci când păzim poruncile dumnezeiești. Hristos Se naște tainic în sufletul fiecăruia dintre noi și crește pe măsură ce noi păzim poruncile lui Dumnezeu și ne păzim viața de toate plăcerile și poftele lumii acesteia. În Betleemul cel mai tainic al inimii noastre aducem Pruncului Ceresc, ca și magii și păstorii, darurile postului nostru, ale rugăciunii, ale înfrânării și ale milosteniei. Înăuntrul inimii noastre, curățită de păcate, trăim comuniunea de iubire cu Pruncul ceresc, cu Preacurata Sa Maică și cu toți sfinții și înțelegem, în lumina Praznicului de acum, că Dumnezeu nu vrea nimic material de la noi, ci vrea de la noi ceea ce El ne și dăruiește mai întâi de toate în mod plinar: să primim și să prețuim dragostea Sa mântuitoare.

Iubiți fi sufletești,

Anul acesta, parcă mai mult ca oricând, sărbătoarea Nașterii Domnului ne găsește în mijlocul multor neazuri și suferințe, în mijlocul unei aprige furtuni pornite împotriva Bisericii, în mijlocul multor neputințe, neîmpliniri și greșeli. Într-o epocă a comunicării atât de rapide, într-un secol al dictaturii unor trusturi de presă, în vremurile tulburi ale conflictelor sociale și politice, într-o lume care fierbe și se frământă, ne aflăm dezorientați, noi și copiii noștri, și căutăm să dăm un sens vieții noastre în cel mai ieftin și facil mod posibil. Toți căutăm fericirea și bucuria în viața noastră, însă dramatic este că cei mai mulți dintre noi ne mulțumim cu fericirea ieftină și egoistă pe care lumea ne-o oferă. Ne îndulcim viețile cu „*pofta ochiului, cu pofta trupului și cu trufia vieții*” (I Ioan 2, 16), și astfel, sufletele noastre, care nu au fost create de Ziditorul a toate pentru a se hrăni cu această hrană trecătoare și stricăcioasă, se usucă și devin neputincioase și nu mai simt prezența și lucrarea lui Dumnezeu în această lume.

Dar, în tot acest iureș, în toată această mare de amarăciune, de la Răsărit ne apare întotdeauna *Steaua Betleemului*, care este conștiința noastră, glasul lui Dumnezeu din om. De ea trebuie să ascultăm, ca magii și ca păstorii. Pe ea trebuie să o respectăm și să nu o ignorăm, căci ea ne povățuiește și ne arată unde Îl găsim pe Pruncul Ceresc, Care, an de an, la acest Mare Praznic, revărsă peste fața

întregii lumi binecuvântarea, pacea și bunătatea nemărginită a Părintelui Ceresc. Conștiința, luminată de credință, ne arată calea spre adâncul sufletelor noastre, acolo unde, încă de la Botez, Duhul Sfânt sălășluiește cu adevărat și Care este Comoara cea neprețuită a vieții noastre. Conștiința curată ne spune că, dacă ne vom înnoi sufletește prin post, rugăciune și milostenie, dacă ne vom spovedi curat, atunci, cu ochii cei dinlăuntru, Îl vom putea vedea, Îl vom putea primi și ne vom putea închina lui Hristos, aducându-I ca dar jertfirea întregii noastre ființe. Conștiința cea adevărată ne conduce spre Hristos cel tainic din inimile noastre, dar ea ne îndeamnă să Îl căutăm și pe Hristos din sufletele celor săraci și aflați în nevoi, după cum Însuși Mântuitorul ne învață în Sfânta Sa Evanghelie: „*Adevărat zic vouă: intrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut*” (Mt. 25, 40). Astfel, copiii din orfelinate, bătrânii din azile, bolnavii din spitale sunt acești „prea mici” frați ai Domnului Hristos, spre care ne îndrumă Steaua conștiinței noastre și pe care trebuie să o urmăm în aceste zile de praznic. Și aceasta pentru ca dragostea cea mare a lui Dumnezeu, arătată în Nașterea minunată a Pruncului Ceresc, prin noi, creștinii, cei care purtăm numele Domnului Hristos, să fie vie și lucrătoare în această lume, peste care umbra morții și a păcatului se întinde tot mai mult. Să ne deschidem, așadar, cu toții inima, la acest Praznic binecuvântat, pentru a primi în ea, în Taina milosteniei, a rugăciunii și a mijlocirii dinaintea Preamilostivului Dumnezeu, pe toți frații și surorile noastre, tineri și vârstnici, părinți și copii, pe toți cei aflați în încercări, în diferite boli trupești sau sufletești, pe cei aflați în închisori, pe cei însingurați sau părăsiți, care suferă de foame, de sete sau de frig, sau din pricina altor neputințe.

Timpul acesta dumnezeiesc al Marelui Praznic de acum să fie pentru noi toți prilej de înnoire sufletească, de întoarcere sinceră către Dumnezeu și către semenii, iar bucuria sfântă pe care o trăim în aceste zile să rodească în sufletele noastre pace, binecuvântare, împlinire, iertare și neclintită nădejde în milostivirea Iubitului de oameni Dumnezeu.

Cu aceste gânduri, dorim să vă facem tuturor cele mai călduroase urări de pace, de sănătate și de bucurie alături de întreaga familie și de toți cei dragi, iar Anul Nou care vine să vă aducă spor în credință și în nădejdea de mai bine și să vă rânduiască toate cele de trebuință. Vă îmbrățișăm pe toți, pe fiecare în parte, cu părintească dragoste, urându-vă:

Sărbători fericite!

Un An Nou binecuvântat!

Întru mulți și fericiți ani!

† **Laurențiu,**

Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului